

HISTORISCHE

WANDELING
Gent

*100 jaar ACW/
beweging.net*

beweging.net
Midden-Vlaanderen

Beste wandelaar

Welkom op de wandeling in het kader van **100 jaar ACW / beweging.net**. Een eeuw strijd voor een duurzame, rechtvaardige en solidaire samenleving, daar zijn we fier op! Via haar vele organisaties heeft 'de Beweging' de voorbije eeuw haar stempel gedrukt op de samenleving.

De vakbond ACV en de christelijke mutualiteit hebben een belangrijke rol gespeeld in de uitbouw van de sociale zekerheid en de moderne verzorgingsstaat. Het resulteerde in een welvarende samenleving waarin iedereen meetelt. Wie tegenslag heeft, kan dankzij de ingebouwde solidariteit rekenen op een vangnet. Een resultaat dat mag gezien worden!

Maar ook de **socioculturele organisaties** hebben hun steentje bijgedragen. Waar ze in de eerste decennia van vorige eeuw nog een belangrijke rol speelden in de emancipatie van de arbeider/ster, evolueerden ze geleidelijk aan naar organisaties die aandacht hebben voor maatschappelijke evoluties en vaak voortrekker zijn op het vlak van vrije tijd, gezin en opvoeding.

Op economisch vlak maakte de Beweging het verschil in het dagelijkse leven van mensen via haar **vele coöperaties**. Van bakkerij, over kruidenier en brandstoffenhandel, van verzekeringsmaatschappij tot bank, de coöperatieve gedachte was alom tegenwoordig. Ook vandaag vinden we deze filosofie nog terug. De beweging van de regio Gent-Eeklo is trots om vdk bank tot haar partners te mogen rekenen. Duurzaam bankieren van mens tot mens, zo maakt vdk bank het verschil, gisteren, vandaag en morgen.

Op deze wandeling maakt u kennis met dit boeiende verleden. **De QR-codes** op deze kaart geven u duiding bij enkele plekken in Gent die tekenend zijn voor de rijke geschiedenis van de christelijke arbeidersbeweging. Maar ze brengen ook Alice en Cyrille tot leven, twee honderdjarigen die de hele evolutie van onze beweging hebben meegemaakt en die getuigen wat dit concreet voor hen betekend heeft.

Veel wandelplezier!

Hilde De Graeve

*regiovoorzitter beweging.net
Gent-Eeklo*

Mario Pauwels

*regiosecretaris/
gedelegeerd bestuurder*

100 jaar ACW / beweging.net

Dit jaar vieren we het 100-jarig bestaan van ACW/beweging.net. Toch bestaat de christelijke arbeidersbeweging al langer. In heel wat steden en gemeenten waren er al decennialang christelijke vakbonden, mutualiteiten en werkliedenbonden actief die het opnamen voor de arbeiders. Zeker hier in Gent, waar in 1891 de Antisocialistische Werkliedenbond uit de startblokken schiet. In 2016 werd deze 125ste verjaardag herdacht met het boek 'Het Volk in Beweging voor Het Volk'¹.

In 1921 wordt besloten tot de oprichting van een 'Algemeen Christelijk Werkersverbond' en een overkoepelende standsorganisatie die moet instaan voor de belangenvertegenwoordiging van de christelijke arbeiders. Het duurt echter tot 1923 tot de Gentse Werkliedenbond schoorvoetend toetreedt tot de nieuwe organisatie.

Gedurende de daaropvolgende decennia speelt het ACW een belangrijke rol bij de totstandkoming van onze welvaartsstaat. Als belangrijke speler in het middenveld wil het via zijn verschillende organisaties, werkenden, niet-werkende en maatschappelijk kwetsbare personen een stem geven in de samenleving.

In 2014 houdt het ACW op te bestaan en wordt de koepel een netwerk. Elf stichtende leden houden beweging.net boven de doopvont. Net zoals het ACW vroeger, streeft beweging.net nog steeds naar een kwaliteitsvol leven voor iedereen. Hiertoe zetten vrijwilligers, partnerorganisaties en geassocieerde partners in op een samenleving waarin iedereen kan participeren, waar solidariteit en rechtvaardigheid is en waar we evolueren naar een sociaal en ecologisch duurzaam samenlevingsmodel. ACW/beweging.net mag dan 100 jaar oud zijn², de principes en het enthousiasme om tot een samenleving te komen waarin iedereen mee is, zijn nog steeds springlevend.

¹ Het boek (2016) 'Het Volk in Beweging voor Het Volk' - 125 jaar ACW Gent - Eeklo. Auteurs Knuts Stijn, De Ceuninck Koenraad en Reynaert Herwig. Uitgeverij Vanden Broele.

² De wandel- en looproute (2016). Wandelen en lopen langs 125 jaar christelijke arbeidersbeweging in Gent. 'In de voetsporen van het volk'. Uitgeverij Vanden Broele. Beide verkrijgbaar zolang de voorraad strekt.

1

DE ECONOMISCHE ACTOREN

We staan voor de hoofdzetels van 'Volkshaard' en 'vdk bank'. Volkshaard en vdk bank zijn historisch belangrijke partners van het vroegere ACW, het huidige beweging.net. Centraal in hun DNA staat een duurzame relatie met hun cliënten.

Ga verder. Vanaf het Sint-Michielsplein: Via Ingelandgat en Alexianenplein naar de Oude Houtlei. Links op het einde van het Alexianenplein heb je na 10 meter, hoek met de Wellingsstraat, het huis Verhaegen.

2

HET HUIS VERHAEGEN

De imposante stadswoning van baron Arthur Verhaegen. In 1891 richt Verhaegen mee de Anti-socialistische Werkliedenbond op en wordt de eerste voorzitter. Hij is de peetvader van de christelijke arbeidersbeweging in Gent.

Ga verder. Terug langs de Oude Houtlei, langs monasterium Poortakker, tot de Hoogstraat. Honderd meter rechts zijn de gebouwen van het ACV.

3

ACV

De Poel is de hoofdzetel van ACV Oost-Vlaanderen. Het dienstencentrum is voor veel werknemers en werkzoekenden nog steeds een belangrijke bron van dienstverlening. Naast vergaderzalen en kantoren herbergt de Poel ook een restaurant.

Ga verder. Terugkeren langs de Hoogstraat, voorbij Ramen. Op de rechterkant Hotel Reylof. Verder rechts de Peperstraat, de vroegere polikliniek Rerum Novarum.

4

CM

Waar nu het hotel Reylof gevestigd is, bevonden zich jarenlang de kantoren van de Christelijke Mutualiteit, gewest Gent. Achter de hoek, in de Peperstraat, stond de eigen polikliniek 'Rerum Novarum'. De kliniek werd in 2002 afgebroken.

Ga verder. Doorheen de huidige nieuwbouw (Peperstraat, later Brouwerstraat) tot hoek Ramen. Rechtdoor Klein Raamhof. Einde Klein Raamhof links (Luxemburgstraat) en onmiddellijk rechts en weer rechts. Daar krijg je een idee van hoe een beluik er vroeger kan uitgezien hebben.

5

BELUIK

In 1939 waren er in Gent nog 500 beluiken met samen bijna 6 000 huizen. Ruim 15 000 Gentenaars, 10% van de bevolking, leefden in een beluik.

Ga verder. Uit Klein Raamhof rechts via Ramen naar de Burgstraat. Rechts tot Gravensteen. Rechts en onmiddellijk links de Kraanlei. Voorbij Huis Van Alijn rechts Zuivelbrugstraat tot de Vrijdagmarkt. Daar vind je zowel "Au Chat Noir" als de magazijnen van Vooruit.

6

CAFÉ AU CHAT NOIR

Waar nu café Albatros is, in het rijtje naast Het Toreken, was vroeger 'Au Chat Noir'. Het café was de geboorteplaats van enkele van de eerste antisocialistische arbeiders-organisaties van België.

Ga verder. Rechts langs 'Het Toreken', de Kammerstraat tot de Belfortstraat. Rechts volgen tot het stadhuis.

7

STADHUIS

Het Gentse stadhuis ademt geschiedenis. Ook wat betreft de christelijke arbeidersbeweging. Met een kleine onderbreking huizen in het gebouw tussen 1946 en 1983 immers drie opeenvolgende christendemocratische burgemeesters die allemaal een nauwe band met het ACW hebben.

Ga verder. Voor Belfort links de Sint-Baafskathedraal.

8

KATHEDRAAL

Er was een nauwe band tussen de beginnende christelijke arbeidersbeweging in Gent en de kerk. Processies, bedevaarten, vieringen van Rerum Novarum, de grote invloed van de proosten en ga zo maar door. De steun van bisschop Stillemans was van groot belang voor de Antisocialistische Werkliedenbond en Arthur Verhaegen.

Ga verder. Rechts langs de kathedraal. Limburgstraat en Vlaanderenstraat. Rechts Kuiperskaai. Ter hoogte van het huidige winkelcentrum stilstaan bij de concurrentie met de socialistische arbeidersverenigingen.

9

KUIPERSKAAI

Op de Kuiperskaai stond vroeger de zaal Valentino. In deze zaal hielden socialisten en antisocialisten hun meetings. Iets verderop, op de Zuid, staat het standbeeld van Edward Anseele, de Gentse socialistische voorman.

***Ga verder.** Rechts Lammerstraat en links Sint-Pietersnieuwstraat tot de oude drukkerij Vooruit.*

10

DRUKKERIJ HET VOLK

In 1891 sticht de beweging een eigen krant 'Het Volk', die moet concurreren met 'De Vooruit' van de socialisten. Zeker na WO II wordt het een breed informatieblad, met heel veel sport.

***Ga verder.** Terugkeren langs Sint-Pietersnieuwstraat, Walpootstraat, Korte Dagsteeg, Koestraat, Kalandenberg, Kalandestraat, Mageleinstraat, links de Cataloniëstraat, over de Sint-Michielsbrug tot rechts Ravensteinstraat. Einde 't Kadehuis.*

11

'T KADEHUIS

We staan voor het kloppende hart van beweging.net Midden-Vlaanderen. Hier worden acties als het 'Airbezenproject', 'Tournée Pédale' en 'Buurtgevoel van Vlaanderen' enz. uitgedacht en uitgevoerd.

Naar aanleiding van 125 jaar Rerum Novarum werden via een schenking 2 kunstwerken verworven en geïntegreerd met het Kadehuis. Het kunstwerk van Philip Aguirre is te zien boven de nok van het gebouw. Het kunstwerk shk'tideau' van Filip Dujardin bevindt zich in de inkomhal en is vrij toegankelijk. Steeds welkom.

COLOFON

UITGAVE 2021:

Wandeling in het kader van 100 jaar ACW/
beweging.net

beweging.net Midden-Vlaanderen in
samenwerking met vzw Pasar Gent-Eeklo

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER:

Mario Pauwels
Korenlei 20, 9000 Gent

BEELDMATERIAAL:

Collectie Archief Gent
<https://beeldbank.stad.gent>
beweging.net regio Gent-Eeklo

BIJZONDERE DANK AAN:

Stad Gent en Collectie Archief Gent

Stijn Knuts, Koenraad De Ceuninck en
Herwig Reynaert auteurs van 'Het Volk in
Beweging voor Het Volk – 125 jaar ACW
Gent-Eeklo'

Martine Lippens, Peter De Bruycker en
Jean-Marie Vander Straeten medewerkers
bij de filmopnames

Visit Gent, Sint-Veerleplein 5, 9000 Gent

Vrijwilligers beweging.net voor
hun medewerking

INFORMATIE BEWEGING.NET MIDDEN-VLAANDEREN:

- @BewegingNetMVL
- @BewegingNetMVL
- @beweging.netmvl
- www.beweging.net/midden-vlaanderen
- middenvlaanderen@beweging.net

ONTWERP:

Karakters.be

beweging.net

